

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2005-2006

28 MARS 2006

Proposition de déclaration de révision du titre III, chapitre 1er, de la Constitution, en vue d'y insérer un article 48bis aux fins d'instaurer l'obligation d'exercer le mandat électif auquel le candidat a été élu

(Déposée par M. Francis Delpérée)

DÉVELOPPEMENTS

Un article 48bis mériterait d'être inscrit dans la Constitution. Il établirait la règle selon laquelle le candidat qui sort vainqueur d'une élection et qui est appelé à siéger au sein de l'une ou l'autre Chambre est tenu de le faire. Cette obligation s'impose à lui pendant toute la durée de son mandat. Il ne saurait s'exonérer de cette obligation constitutionnelle sauf à faire état, à titre exceptionnel, d'une situation de force majeure. La validité de cette excuse serait appréciée, à ce moment, par l'assemblée dont le parlementaire fait partie.

La disposition envisagée vise à rendre plus transparentes les opérations de sélection des élus de la Nation. Elle tend à empêcher les candidatures virtuelles ou les candidatures de complaisance. Elle doit permettre à l'électeur d'apprécier l'effet utile de son vote.

L'adoption d'une telle disposition aurait une conséquence importante. Elle modifierait de manière fondamentale le régime des incompatibilités. À l'issue des élections générales, le parlementaire élu ne se trouverait plus placé devant un choix : soit occuper le mandat ou l'emploi public qu'il détient, par exemple, soit remplir la fonction parlementaire qui vient de lui être conférée. Il serait réputé démis de ce mandat ou de cet emploi.

Une exception devrait être envisagée pour l'exercice de la fonction ministérielle.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2005-2006

28 MAART 2006

Voorstel tot verklaring van herziening van titel III, hoofdstuk I, van de Grondwet, teneinde daarin een artikel 48bis in te voegen houdende de verplichting voor een verkozene om zijn mandaat ook op te nemen

(Ingediend door de heer Francis Delpérée)

TOELICHTING

In de Grondwet zou een artikel 48bis moeten worden ingevoegd. Dat artikel zou bepalen dat een kandidaat die een verkiezing wint en zitting moet nemen in een van de beide Kamers, daartoe ook wordt verplicht. Deze verplichting geldt voor de duur van het mandaat. Hij kan zich niet aan deze grondwettelijke verplichting onttrekken, behalve in uitzonderlijke gevallen van overmacht. De assemblee waar het parlementslid deel van uitmaakt, zal dan nagaan of hij een geldige reden heeft.

Deze bepaling strekt ertoe de selectie van verkozenen van de Natie transparanter te maken. Zij voorkomt virtuele kandidaatstellingen of kandidaatstellingen uit sympathie. Zo moet de kiezer kunnen inzien dat zijn stem nut heeft.

Aan de goedkeuring van een dergelijke bepaling is een belangrijk gevolg verbonden. Zij zou op ingrijpende wijze het stelsel van de onverenigbaarheden wijzigen. Na de algemene verkiezingen hoeft het verkozen parlementslid niet langer te kiezen tussen het bekleden van bijvoorbeeld zijn openbaar ambt enerzijds en zijn mandaat als parlementslid anderzijds. Hij zal worden beschouwd als ontslagnemend uit dat mandaat of dat ambt.

Voor het uitoefenen van een ministerambt moet een uitzondering worden gemaakt.

Il y aurait lieu de faire figurer dans la déclaration de révision de la Constitution la mention suivante : « d'insérer un article 48*bis* aux fins d'instaurer l'obligation d'exercer le mandat électif auquel le candidat a été élu » (1).

Francis DELPÉRÉE.

*
* *

PROPOSITION DE DÉCLARATION

Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision du titre III, chapitre 1er, de la Constitution, en vue d'y insérer un article 48*bis* aux fins d'instaurer l'obligation d'exercer le mandat électif auquel le candidat a été élu.

8 février 2006.

Francis DELPÉRÉE.

(1) Il ne revient pas au pouvoir législatif de dicter la manière dont le pouvoir constituant devrait tirer parti de l'habilitation constitutionnelle qui lui est donnée. C'est donc à titre d'exemple et aux fins de mieux justifier la nécessité d'inscrire dans la déclaration de révision la disposition envisagée que l'on indique ici comment le nouvel article 48*bis* pourrait être conçu : « Les membres de l'une ou de l'autre Chambre siègent dans l'assemblée où ils sont élus. Ils sont démis, lors de leur élection, de tout mandat, charge ou emploi incompatible avec la fonction parlementaire. Hors le cas de force majeure, invoqué par les membres de l'une ou de l'autre Chambre et constaté par l'assemblée dont ils relèvent, ils exercent effectivement la fonction qui leur est confiée. »

In de verklaring tot herziening van de Grondwet moet het volgende worden bepaald : « een artikel 48*bis* in te voegen houdende de verplichting van een verkozene om zijn mandaat ook op te nemen » (1).

*
* *

VOORSTEL VAN VERKLARING

De Kamers verklaren dat er redenen zijn om titel III, hoofdstuk I, van de Grondwet te herzien, teneinde daarin een artikel 48*bis* in te voegen houdende de verplichting voor een verkozene om zijn mandaat ook op te nemen.

8 februari 2006.

(1) Het is niet aan de wetgevende macht om te bepalen hoe de grondwetgever moet omgaan met de grondwettelijke machtiging die hem is gegeven. Het is dus bij wijze van voorbeeld en om duidelijk aan te tonen dat het noodzakelijk is in de verklaring tot herziening van de Grondwet de bedoelde bepaling op te nemen, dat wij hier aangeven hoe het nieuwe artikel 48*bis* zou kunnen luiden : « De leden van een van beide Kamers hebben zitting in de assemblee waarvoor zij zijn verkozen. Zij nemen bij hun verkiezing ontslag uit alle mandaten, opdrachten of betrekkingen die onverenigbaar zijn met hun parlementaire functie. Behoudens in gevallen van overmacht aangevoerd door de leden van een van beide Kamers en vastgesteld door de assemblee waarin zij zitting hebben, oefenen zij daadwerkelijk de functie uit die hen is opgedragen. »